

Interreg

Sofinancira
EVROPSKA UNIJA
Sufinancira
EUROPSKA UNIJA

Slovenija – Hrvatska

Interreg

Sofinancira
EVROPSKA UNIJA
Sufinancira
EUROPSKA UNIJA

Slovenija – Hrvatska

I-PRODER

Interreg program Slovenija-Hrvatska 2021. – 2027.

Interreg program Slovenija – Hrvaška 2021 – 2027

SIHR00173 – I-PRODER

**KOMPARATIVNA ANALIZA REGIONALNIH,
NACIONALNIH I EU INSTRUMENTATA U BORBI
PROTIV ENERGETSKOG SIROMAŠTVA**

**PRIMERJALNA ANALIZA REGIONALNIH,
NACIONALNIH IN EU INSTRUMENTOV V BOJU Z
ENERGETSKO REVŠČINO**

Prilozi / Priloge

Isporučevina D.2.1.3 / Dosežek D.2.1.3

Datum: 21.3.2025.

Odgovorni partner: / *Odgovorni partner: Regionalna energetska agencija Sjever, Hrvatska*

Autor(i): / *Avtor(ji):*

MENEA – Anita Novak, Danijela Vrtarić

REAS – Denis Premec, Ilija Stipić

LEASP – Milan Klemenc, Brigita Godec Bezjak

LEAP – Nina Kovač

Verzija: / *Različica: 1*

Razina diseminacije: / *Raven diseminacije: Javno*

Tip: / *Vrsta: Dokument*

Izjava o sufinanciranju / *Izjava o sofinanciranju*

Izrada dokumenta podržana je projektom I-PRODER, kojeg sufinancira Europska unija u okviru INTERREG programa Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027. /

Nastanek dokumenta je podprl projekt I-PRODER, ki ga sofinancira Evropska unija v okviru programa INTERREG Slovenija – Hrvatska 2021 – 2027.

Izjava o odricanju odgovornosti / *Izjava o zavrnutvi odgovornosti*

Sadržaj ovog dokumenta odražava isključivo mišljenje autora i ni na koji način ne odražava mišljenje Upravljačkih tijela programa i Europske unije. /

Vsebina tega dokumenta odraža izključno mnenje avtorja in nikakor ne odraža mnenja organov upravljanja programa in Evropske unije.

Sadržaj / VSEBINA

1.	Prilog 1 – Projekti Horizon 2020	1
1.1.	EmpowerMed – Empowering women to take action against energy poverty in the Mediterranean / Osnaživanje žena da djeluju protiv energetske siromaštva na Mediteranu ...	1
1.2.	ENPOR – Actions to mitigate energy poverty in the private rental sector / Mjere za ublažavanje energetske siromaštva u sektoru privatnog najma	1
1.3.	CEES - Community Energy for Energy Solidarity / Energetske zajednice za energetske solidarnost	2
1.4.	SocialWatt - Suzbijanje energetske siromaštva kod kućanstava	3
1.5.	SUPER-i - PPP Financing for energy efficiency investments in social housing / JPP Financiranje ulaganja u energetske učinkovitost socijalnih stanova	4
1.6.	CLEAR-X – Consumers Leading the EU’s Energy Ambition Response, eXpansion / Partner potrošačima u zelenoj tranziciji i kod ušteda na računima za energiju	5
2.	Prilog 2 - Projekti LIFE – Prijelaz na čistu energiju	6
2.1.	CEESEN-BENDER – Building interventions in vulnerable Districts against Energy poverty / Intervencije za ublažavanje energetske siromaštva povezane s izgradnjom u ranjivim četvrtima	6
2.2.	CLEAR-HP - Consumers Leading the EU’s Energy Ambition Response through uptake of Heat Pumps / Potrošači prednjače u ostvarenju energetske ambicije EU-a korištenjem dizalica topline	7
2.3.	RENOVERTY - Home renovation roadmaps to address energy poverty in vulnerable rural districts in Europe / Planovi obnove domova za rješavanje energetske siromaštva u osjetljivim ruralnim područjima u Europi	8
2.4.	JUSTEM - JUST Transitions and Empowerment against energy poverty / Pravedna tranzicija i osnaživanje protiv energetske siromaštva	9
2.5.	LIFE ReHABITA – Addressing local energy poverty through the creation of energy renovation offices / Ublažavanje lokalnog energetske siromaštva kroz otvaranje ureda za energetske obnovu	9
1.	Priloga 1 – Projekti Horizon 2020	11
1.1.	EmpowerMed – Spodbijanje ženske za ukrepanje protiv energetske revšćine v Sredozemlju	11
1.2.	ENPOR – Ukrepi za blažitev energetske revšćine v zasebnem najemniškem sektorju	11
1.3.	CEES - Energetske skupnosti za energetske solidarnost	12
1.4.	SocialWatt - Boj protiv energetske revšćine v gospodinjstvih	13
1.5.	SUPER-i - JZP Financiranje energetske naložbe v socialna stanovanja	14
1.6.	CLEAR-X –Potrošnici so vodilni pri odzivu na energetske cilje EU, eXpansion	15
2.	Priloga 2 Projekti LIFE – prehod na čistu energiju	16
2.1.	CEESEN-BENDER – Intervencije za smanjšanje energetske revšćine in prenovu večstanovanjskih stavb	16

2.2. CLEAR-HP – Potrošniki imajo vodilno vlogo pri uresničevanju energetskega ambicij EU z uporabo toplotnih črpalk.....	16
2.3. RENOVERTY – Načrti za prenavo domov za odpravo energetske revščine v ranljivih podeželskih okrožjih v Evropi	17
2.4. JUSTEM - Pravičen prehod in krepitev moči proti energetske revščini	18
2.5. LIFE ReHABITA – Reševanje lokalne energetske revščine z ustanovitvijo pisarn za energetske obnovo	19

1. Prilog 1 – Projekti Horizon 2020

1.1. EmpowerMed – Empowering women to take action against energy poverty in the Mediterranean / Osnaživanje žena da djeluju protiv energetske siromaštva na Mediteranu

U mediteranskim zemljama obalna područja suočavaju se s posebnim izazovima vezanim uz energetske siromaštvo, koji su često povezani s toplinskom udobnošću u domovima. Zgrade su slabo izolirane, sustavi grijanja su rijetki ili neučinkoviti, a zbog važnosti rashladnih sustava, potrebne su raznolike energetske usluge. Energetske siromaštvo nejednako pogađa različite skupine – žene i kućanstva s isključivo ženskim članovima češće su suočeni s ovim problemom. Istovremeno, žene igraju ključnu ulogu u inicijativama za smanjenje energetske siromaštva.

Unatoč dostupnim podacima o negativnim utjecajima energetske siromaštva na zdravlje, zdravstveni djelatnici rijetko sudjeluju u aktivnostima sprječavanja ovog problema. Glavni cilj projekta je pridonijeti smanjenju energetske siromaštva na Mediteranu kroz:

- provedbu mjera za povećanje energetske učinkovitosti i uvođenje obnovljivih izvora energije, posebno prilagođenih kućanstvima pogođenim energetske siromaštvo, s naglaskom na žene i zdravlje,
- evaluaciju učinkovitosti ovih mjera radi formuliranja preporuka za javne politike,
- promociju politika koje potiču aktivnosti usmjerene protiv energetske siromaštva na lokalnoj i europskoj razini.

Projekt će započeti izgradnjom mreže lokalnih dionika u regijama odabranim za pilot aktivnosti, a zatim prijenosom znanja i iskustava radi jačanja kapaciteta svih uključenih za provođenje praktičnih mjera. Ključne aktivnosti uključuju posjete kućanstvima, primjenu metoda „uradi sam“ (do-it-yourself), poticanje manjih ulaganja te organizaciju radionica o zdravlju. Uspješnost provedenih mjera bit će procijenjena i analizirana kako bi se izradile preporuke za politike koje će biti zagovarane među ključnim dionicima, s ciljem poticanja javnih politika za borbu protiv energetske siromaštva. Rezultati i postignuća projekta bit će diseminirani ciljanim skupinama kako bi se osigurao što širi utjecaj na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

Uključene zemlje: Španjolska, Francuska, Italija, Albanija, Hrvatska, Slovenija, Njemačka

Geografski opseg: Nacionalno, regionalno, lokalno

Proračun projekta: 1.982.150,00 eura

Trajanje projekta: 9/2019 – 8/2023¹

1.2. ENPOR – Actions to mitigate energy poverty in the private rental sector / Mjere za ublažavanje energetske siromaštva u sektoru privatnog najma

Projekt ENPOR ima za cilj povećati svijest o energetske ranjivosti u privatnom sektoru najma kroz analizu i praćenje aspekata energetske siromaštva unutar tog sektora. Također, ENPOR nastoji

---

¹ EmpowerMed, <https://www.door.hr/project/empowermed/>

osnažiti donositelje odluka kako bi bolje razumjeli i ublažili energetska siromaštvo prilagodbom i testiranjem programa potpore energetska učinkovitosti, posebno prilagođenih izazovima u privatnom sektoru najma.

U sklopu projekta planira se prilagodba i provedba deset politika u sedam država članica EU-a, uzimajući u obzir specifične potrebe privatnog sektora najma i povezujući ih s dugoročnim ciljevima energetska i klimatska politika. Odabir politika temelji se na njihovoj važnosti za ublažavanje energetska siromaštva do 2030. godine i njihovoj povezanosti s nacionalnim energetska i klimatska planovima. Kriteriji uključuju urbanu lokaciju, modele upravljanja, financijske aranžmane, načine opskrbe energijom, energetska učinkovitost stambenog fonda i razinu političke uključenosti.

Projekt obuhvaća sljedeće aktivnosti:

- Analiza politika: Detaljno proučavanje postojećih politika za ublažavanje energetska siromaštva u privatnom sektoru najma diljem EU-a, izrada informativnih listova i razvijanje prijedloga politika u suradnji s političarima unutar REACT grupa, koje uključuju relevantne lokalne i nacionalne dionike.
- Praćenje energetska siromaštva: Korištenje Energy Poverty Dashboarda, internetskog alata za mapiranje i praćenje energetska siromaštva na razini Europe.
- Podrška politikama i širenje smjernica: Organizacija događaja za lokalne, regionalne i nacionalne vlasti, energetska agencije te stanodavce i stanare pogođene energetska siromaštvom, s ciljem promicanja prilagođenih politika i praksi.

ENPOR se ističe kao primjer uspješne suradnje između najmodavaca i zakupaca u rješavanju problema energetska siromaštva na razini EU-a. Njegov primarni cilj je učiniti energetska siromaštvo u sektoru iznajmljivanja vidljivim i mjerljivim, te poduprijeti razvoj i provedbu prilagođenih politika za njegovo smanjenje. Lokalne vlasti igraju ključnu ulogu pružajući uvid u specifične izazove svojih zajednica i omogućujući implementaciju ciljanih rješenja.

Uključene zemlje: Austrija, Grčka, Hrvatska, Nizozemska, Italija, Estonija, Belgija, Njemačka, Ujedinjeno Kraljevstvo

Geografski opseg: Nacionalno, regionalno, lokalno

Proračun projekta: 1.999.966,00 eura

Trajanje projekta: 9/2020 – 9/2023²

1.3. CEES - Community Energy for Energy Solidarity / Energetske zajednice za energetska solidarnost

Zajednice diljem Europe razvile su različite pristupe za zajedničko djelovanje u borbi protiv energetska siromaštva. Jedan od najučinkovitijih modela su zadruge za obnovljivu energiju (RESCOOP), koje predstavljaju demokratski oblik energetska zajednica. Ove grupe građana organiziraju se kako bi postigle energetska otpornost, neovisnost te održivu proizvodnju i korištenje energije.

---

² Rad na rješavanju energetska siromaštva lokalnim mjerama – inspirativni slučajevi iz cijele Europe, Energy Poverty Advisory Hub, 2021, https://energy-poverty.ec.europa.eu/system/files/2024-05/EPAH_inspiring%20cases%20from%20across%20Europe_report_HR.pdf

Opći cilj CEES projekta je identificirati, procijeniti i unaprijediti prakse energetske solidarnosti unutar energetskih zajednica koje se mogu replicirati. Projekt nastoji potaknuti šire prihvaćanje tih praksi u europskim zajednicama putem stvaranja skupa alata i osiguravanja političke podrške.

Projekt će:

- Olakšati usvajanje mjera za promjenu ponašanja i energetske učinkovitosti u kućanstvima.
- Uspostaviti financijske i nefinancijske sheme podrške za rješavanje energetske siromaštva.
- Osnažiti ključne zajednice i organizacije za prepoznavanje, procjenu i ublažavanje energetske siromaštva.

Rezultati projekta uključuju:

- Doseg do preko 19.000 energetski siromašnih kućanstava.
- Pokretanje ulaganja od 2 milijuna eura u održivu energiju.
- Ostvarivanje ušteda od preko 7,5 GWh godišnje.

Ključni ciljevi CEES-a uključuju prikupljanje najboljih praksi iz zajednica i njihova implementacija u praktični alat, provođenje najmanje četiri pilot-projekta radi procjene učinkovitosti i širenja razvijenog alata u zajednicama diljem EU-a, s posebnim fokusom na zajednice obnovljivih izvora energije.

Uključene zemlje: Velika Britanija, Portugal, Hrvatska, Francuska, Belgija

Geografski opseg: Regionalno i lokalno

Proračun projekta: 1.999.977,00 eura

Trajanje projekta: 6/2021 – 8/2024³

1.4. SocialWatt - Suzbijanje energetske siromaštva kod kućanstava

Projekt SocialWatt usmjeren je na pružanje podrške zemljama članicama EU u razvoju, testiranju i primjeni inovativnih programa za ublažavanje energetske siromaštva širom Europe. Projekt razvija alate koji pomažu komunalnim poduzećima i opskrbljivačima energijom u donošenju informiranih odluka s ciljem postizanja energetske i ekonomske učinkovitosti. Ovi alati omogućuju prepoznavanje energetske siromaštva među kupcima, planiranje i provedbu mjera za njegovo smanjenje te praćenje učinaka tih mjera.⁴

Projekt obuhvaća četiri ključna cilja:

1. Razvoj inovativnih programa za ublažavanje energetske siromaštva
  - Kroz alat *SocialWatt Plan*, projekt pruža podršku energetskim tvrtkama diljem Europe u identificiranju i kreiranju prilagođenih programa za smanjenje energetske siromaštva.
2. Izgradnja kapaciteta ključnih dionika

³ CEES - Community Energy for Energy Solidarity, <https://energy-poverty.ec.europa.eu/discover-community/epah-atlas/cees-community-energy-energy-solidarity>

⁴ SocialWatt, <https://www.hep.hr/esco/energetske-usluge-1831/eu-projekti/socialwatt/3026>

- Promicanjem suradnje i razmjenom znanja, projekt jača sposobnosti komunalnih poduzeća, opskrbljivača energijom i socijalnih službi za pokretanje ulaganja u energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije te za razvoj programa usmjerenih na smanjenje energetske siromaštva.
3. Provedba inovativnih programa
    - Komunalna poduzeća i opskrbljivači energijom uključeni u projekt implementiraju inovativne programe za ublažavanje energetske siromaštva u praksi.
  4. Diseminacija rezultata i preporuke za politike
    - Projekt osigurava širenje rezultata i alata kako bi se oni primjenjivali u širem europskom kontekstu, zajedno s preporukama za javne politike koje podržavaju dugoročnu borbu protiv energetske siromaštva.

SocialWatt predstavlja korak prema sustavnom i održivom pristupu rješavanju energetske siromaštva, integrirajući tehnološka rješenja, suradnju među sektorima i prilagođene programe u skladu s potrebama različitih europskih zajednica.

Uključene zemlje: Hrvatska (HEP ESCO), Francuska, Grčka, Irska, Italija, Latvija, Rumunjska, Španjolska

Geografski opseg: Međunarodno

Proračun projekta: 1.998.297,00 eura

Trajanje projekta: 9/2019 – 3/2023⁵

1.5. SUPER-i - PPP Financing for energy efficiency investments in social housing / JPP Financiranje ulaganja u energetske učinkovitost socijalnih stanova

Projekt SUPER-i usmjeren je na poticanje značajnih ulaganja u energetske učinkovitost u sektoru socijalnog stanovanja. Kroz uspostavljanje izravnog dijaloga između financijskih institucija, privatnih investitora, upravitelja socijalnih stanova i pružatelja energetske usluga (ESCO), projekt omogućuje bolje financiranje energetske obnove. Uz povećanje energetske učinkovitosti, projekt promovira veću uporabu obnovljivih izvora energije u socijalnom stanovanju diljem Europe.⁶

Pilot-projekti u okviru SUPER-i uključuju:

1. Italija (Trst)
  - Dva stambena kompleksa u jadranskoj luci Trst bit će obnovljena kako bi zadovoljila suvremene standarde energetske učinkovitosti. Uz obnovu zgrada, projekt obuhvaća i uređenje okolnih zelenih površina, čime se doprinosi održivosti i kvaliteti života stanara.
2. Danska (sjeverna i središnja regija)
  - Obnova se provodi na 17 zgrada u različitim područjima socijalnog stanovanja. Predložena ulaganja uključuju zamjenu prozora s visokoučinkovitim trostrukim

⁵ SocialWatt, <https://energy-poverty.ec.europa.eu/discover-community/epah-atlas/socialwatt>.

⁶ SUPER-i - PPP Financing for energy efficiency investments in social housing, <https://energy-poverty.ec.europa.eu/discover-community/epah-atlas/super-i-ppp-financing-energy-efficiency-investments-social-housing>

staklima, uz dodatne mjere poput poboljšanja izolacije zidova, krovova i cjevovoda. Prosječna vrijednost ulaganja iznosi oko 10.000 eura po stanu.

3. Slovenija (Trbovlje)

- Projekt obuhvaća četverokatnicu s 26 stanova izgrađenu 2005. godine. S obzirom na već postojeće visoke standarde, obnova neće uključivati zamjenu prozora, već fokus na poboljšanje sustava grijanja te dodavanje izolacije na krovovima i vanjskim zidovima kako bi se povećala energetska učinkovitost.

SUPER-i predstavlja model za održivu obnovu socijalnog stanovanja kroz suradnju javnog i privatnog sektora te inovativne financijske mehanizme. Ovi pilot-projekti služe kao primjer dobre prakse za širu primjenu diljem Europe.

Uključene zemlje: Slovenija, Italija, Danska

Geografski opseg: Regionalno i lokalno

Proračun projekta: 1.497.820,00 eura, trajanje projekta: 9/2021 – 8/2024⁷

1.6. CLEAR-X – Consumers Leading the EU’s Energy Ambition Response, eXpansion / Partner potrošačima u zelenoj tranziciji i kod ušteda na računima za energiju

Projekt CLEAR-X usmjeren je na poticanje ulaganja kućanstava u obnovljive izvore energije (OIE) i mjere za povećanje energetske učinkovitosti. Cilj je projekta pružiti potrošačima vjerodostojne informacije o tehnologijama OIE i energetske uštedama te ih uključiti u inicijative za grupna ulaganja, uz zagovaranje povoljnijeg zakonodavnog okvira za obnovljive izvore energije.

Ključni ciljevi i očekivani rezultati projekta uključuju:

- Aktivno uključivanje 38.000 potrošača kroz kampanje kolektivnog ulaganja u šest zemalja.
- Instalacija OIE ukupne vrijednosti od preko 27 milijuna eura.
- Dodatna proizvodnja od 40 GWh obnovljive energije te uštede od 2,15 GWh primarne energije tijekom trajanja projekta.
- Informiranje velikog broja potrošača o koristima ulaganja u energetske učinkovitost i OIE, čime se očekuje poticanje 17.000 potrošača na konkretne akcije za uštedu energije.

CLEAR-X predstavlja značajan doprinos u povećanju svijesti o važnosti obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, omogućujući potrošačima pristup povoljnijim uvjetima za ulaganja i doprinoseći smanjenju energetske potrošnje u kućanstvima diljem Europe.

Uključene zemlje: Bugarska, Cipar, Litva, Sjeverna Makedonija, Slovačka, Slovenija

Geografski opseg: Regionalno i lokalno

Proračun projekta: 1.999.750,00 eura, trajanje projekta: 1/2021 – 12/2024⁸

⁷ SUPER-i, <https://super-i-supershine.eu/super-i/pilots/>

⁸ Consumers Leading the EU’s Energy Ambition Response, eXpansion (CLEAR-X), <https://energy-poverty.ec.europa.eu/node/217647>

2. Prilog 2 - Projekti LIFE – Prijelaz na čistu energiju

2.1. CEESEN-BENDER – Building intErventions in vulNerable Districts against Energy poveRty / Intervencije za ublažavanje energetske siromaštva povezane s izgradnjom u ranjivim četvrtima

Projekt CEESEN-BENDER usmjeren je na poticanje inovativnih pristupa, metoda i tehnika za ostvarenje ekoloških i klimatskih ciljeva Europske unije, s posebnim naglaskom na energetske obnovu višestambenih zgrada.

Cilj projekta je pružiti podršku vlasnicima i stanarima višestambenih zgrada kroz identifikaciju prepreka za energetske obnovu te izradu sustava podrške koji uključuju vlasnike stanova, njihove udruge i upravitelje zgrada. Ključna komponenta projekta je uključivanje relevantnih dionika i identifikiranje potencijalnih izvora financiranja kako bi se ubrzali procesi obnove.

Ciljevi projekta su:

- Analizu vlasničke strukture i fizičkih karakteristika zgrada za bolje razumijevanje prepreka u provedbi energetske obnove.
- Identifikaciju pravnih, financijskih i administrativnih prepreka za obnovu.
- Razvoj metoda i alata za rješavanje energetske siromaštva.
- Izradu planova obnove usmjerenih na smanjenje emisija, energetske učinkovitost i poboljšanje kvalitete života stanara.
- Specifikaciju tehničkih detalja obnove.
- Uspostavu sustava podrške za ubrzanje procesa obnove, uz suradnju lokalnih vlasti i upravitelja zgrada.

U sklopu projekta izradit će se pet planova za pilot-područja i najmanje 30 specifičnih planova obnove za 1.500 kućanstava. Također, predviđena je ušteda primarne energije od 14.820 GWh tijekom projekta i dodatnih 20.329 GWh u pet godina nakon završetka. Isto tako, očekuje se smanjenje emisija CO₂ za 3,26 tCO₂ tijekom projekta i 4,472 tCO₂ kroz pet godina. Tijekom provedbe projekta, vlasnici stanova i upravitelji zgrada imat će pristup radionicama, razmjeni dobrih praksi i sustavima podrške, osiguravajući učinkovitu implementaciju mjera energetske obnove.

Uključene zemlje: Hrvatska, Slovenija, Estonija, Poljska, Rumunjska,

Geografski opseg: Regionalno i lokalno

Poračun projekta: 1.848.960,00 eura

Trajanje projekta: 9/2023 – 8/2026⁹

---

⁹ Projekt CEESEN-BENDER – Intervencije za ublažavanje energetske siromaštva povezane s izgradnjom u ranjivim četvrtima, <https://www.menea.hr/projekti/projekt-ceesen-bender-intervencije-za-ublazavanje-energetskog-siromastva-povezane-s-izgradnjom-u-ranjivim-cetvrtima/>

2.2. CLEAR-HP - Consumers Leading the EU's Energy Ambition Response through uptake of Heat Pumps / Potrošači prednjače u ostvarenju energetske ambicije EU-a korištenjem dizalica topline

Projekt CLEAR-HP usmjeren je na olakšavanje pristupa potrošača dizalicama topline za grijanje, prateći ih kroz cijeli proces kupovine te uklanjajući financijske i regulatorne prepreke. Konzorcij projekta uključuje neovisne potrošačke organizacije pod vodstvom Europske organizacije potrošača (BEUC), uz podršku Međunarodne organizacije za istraživanje i testiranje potrošača (ICRT) te Europske udruge proizvođača toplinskih pumpi (EHPA). Cilj je potaknuti svijest potrošača, omogućiti im ključnu ulogu u energetske tranziciji, unaprijediti energetske učinkovitost i udobnost u domovima te smanjiti troškove energije.

Glavne aktivnosti projekta uključuju:

- Informiranje potrošača o dostupnosti, kvaliteti i prikladnosti dizalica topline za njihove domove.
- Analiza financijskih opcija i suradnja s nacionalnim tijelima kako bi se uklonile prepreke pristupu ovim tehnologijama.
- Razvoj partnerstava s dobavljačima i instalaterima na nacionalnoj i europskoj razini.
- Grupna ulaganja koja kombiniraju kupovinu i instalaciju, osiguravajući kvalitetu proizvoda, pojednostavljenje procesa i kontinuiranu podršku potrošačima.
- Edukacija instalatera o ključnim informacijama koje potrošači trebaju pri odabiru i kupovini dizalice topline.
- Podizanje svijesti o prednostima dizalica topline u odnosu na tradicionalne tehnologije kako bi se potaknula nova ulaganja i povećao interes.

Očekuje se da će kroz projekt sudjelovati najmanje 43.000 potrošača u kampanjama grupnih ulaganja u sedam zemalja te da će se potaknuti 3,5 milijuna eura ulaganja u tehnologije obnovljivih izvora energije tijekom trajanja projekta. Predviđeno je postizanje uštede primarne energije od 2 GWh i smanjenje emisija stakleničkih plinova za 639 tona CO₂.

Projekt CLEAR-HP predstavlja važan korak prema energetske tranziciji, omogućavajući potrošačima da aktivno sudjeluju u stvaranju energetske učinkovitijih i ekološki prihvatljivijih domova.

Uključene zemlje: Belgija, Bugarska, Italija, Portugal, Slovačka, Slovenija, Španjolska

Geografski opseg: Regionalno i lokalno

Proračun projekta: 1.998.317,00 eura

Trajanje projekta: 9/2023 – 6/2026¹⁰

---

¹⁰ CLEAR-HP - potrošnici vodilni na poti uresničavanja energetske ambicije EU z uporabo toplotnih črpalk, <https://www.zps.si/projekti/clear-hp-potrosniki-vodilni-na-poti-uresnicavanja-energetske-ambicije-eu-z-uporabo-toplotnih-crpank-1431>

2.3. RENOVERTY - Home renovation roadmaps to address energy poverty in vulnerable rural districts in Europe / Planovi obnove domova za rješavanje energetske siromaštva u osjetljivim ruralnim područjima u Europi

Projekt RENOVERTY usmjeren je na unaprjeđenje energetske učinkovitosti u zgradama kućanstava koja su pogođena energetske siromaštvom u središnjoj, jugoistočnoj i južnoj Europi. Fokus projekta je na ruralnim i peri-urbanim područjima, gdje će se energetske obnove provoditi kroz financijski održiv i socijalno pravedan pristup.

Osnovni cilj projekta RENOVERTY je osigurati rješenja i resurse koji će omogućiti lokalnim i regionalnim dionicima učinkovitu provedbu smjernica za energetske obnove ruralnih i peri-urbanih područja. Na temelju provedenih analiza, projekt će razviti model koji će omogućiti primjenu i implementaciju tih smjernica na širem području EU. U strateškom smislu, projekt će doprinosti smanjenju logističkih, financijskih, administrativnih i pravnih prepreka koje tradicionalno prate procese energetske obnove.

Projekt će također osigurati da energetska obnova uzima u obzir socijalnu dimenziju, uključujući sigurnost i udobnost stanovanja te poboljšanje pristupačnosti, s ciljem poboljšanja kvalitete života ranjivih kućanstava. Tijekom provedbe, smjernice će se izraditi i testirati u sedam pilot područja u Hrvatskoj, Estoniji, Mađarskoj, Sloveniji, Italiji, Portugalu i Španjolskoj.

Ciljevi projekta RENOVERTY:

- Poticanje energetske obnove u ranjivim područjima:
  - Izrada individualiziranih smjernica prema lokalnim karakteristikama u suradnji s više od 20 lokalnih dionika.
  - Aktivacija lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova) koje će pružati podršku u svakoj regiji.
- Razvoj prilagodljivog modela:
  - Osiguranje sveobuhvatnog pristupa koji omogućuje replikaciju rezultata i upotrebu smjernica i nakon završetka projekta.
- Osnaživanje ključnih dionika:
  - Identifikacija prepreka i uključivanje javnog i privatnog sektora kroz suradničke aktivnosti.
  - Razvoj alata i resursa za uspješnu provedbu energetske obnove.

Projekt će doprinijeti energetske obnove kućanstava u ranjivim područjima, smanjenju energetske siromaštva te povećanju kvalitete života kroz suradnju s lokalnim dionicima i pružanje prilagođenih rješenja za različite regije. Smjernice i alati razvijeni u okviru projekta omogućit će nastavak energetske tranzicije i nakon završetka RENOVERTY-a.

Uključene zemlje: Hrvatska, Estonija, Mađarska, Slovenija, Italija, Portugal i Španjolska

Geografski opseg: Regionalno i lokalno

Proračun projekta: 1.925.744,00 eura

Trajanje projekta: 11/2022 – 10/2025¹¹

2.4. JUSTEM - JUSt Transitions and EMpowerment against energy poverty / Pravedna tranzicija i osnaživanje protiv energetske siromaštva

Projekt ima za cilj izgradnju regionalnih kapaciteta i aktivno uključivanje građana u razvoj energetske i klimatske planove regija, kako bi se olakšala tranzicija za gotovo milijun ljudi koji žive u energetske siromaštva te za gotovo 300 tisuća radnih mjesta povezanih s ugljenom ili industrijama koje intenzivno koriste ugljik. S obzirom na te izazove, sveobuhvatan cilj JUSTEM projekta je jačanje regionalnih kapaciteta i prilagodba energetske i klimatske planove specifičnim potrebama regija. Projekt također nastoji olakšati razvoj politika, osobito planiranje pravedne tranzicije, te povećati prihvaćanje održivih energetske rješenja. Kroz projekt se nastoji istaknuti višestruke dobrobiti koje donosi prijelaz na održive energetske sustave.

Aktivnosti projekta JUSTEM uključuju:

- Implementaciju alata i aktivnosti razvijenih unutar projekta u pilot regijama, čime će se izgraditi kapaciteti građana i omogućiti njihovo uključivanje u energetske planiranje.
- Procjenu i adekvatan pristup rješavanju problema energetske siromaštva u regijama.
- Usmjerenje razvoja niza projekata spremnih za financiranje putem Mehanizma pravedne tranzicije (JTM) i drugih izvora financiranja, s pristupom odozdo prema gore.
- Proširenje i umnožavanje razvijenih projekata na druge regije koje su također pogođene sličnim izazovima, osim pilot regija.

Uključene zemlje: Poljska, Rumunjska, Španjolska, Bugarska, Grčka, Hrvatska

Geografski opseg: Regionalno

Proračun projekta: 1.048.823,00 eura

Trajanje projekta: 11/2022 – 4/2025¹²

2.5. LIFE ReHABITA – Addressing local energy poverty through the creation of energy renovation offices / Ublažavanje lokalnog energetske siromaštva kroz otvaranje ureda za energetske obnovu

Glavni cilj LIFE ReHABITA projekta je smanjenje energetske siromaštva kroz cjelovitu energetske obnovu energetske neučinkovitih kućanstava ranjivih skupina u pilot područjima pet država sudionica. Projekt se temelji na sveobuhvatnom pristupu koji se bori protiv energetske siromaštva na lokalnoj razini, obnavljajući energetske ranjiva kućanstva, informirajući lokalne dionike i implementirajući mjere koje povećavaju učinkovitost intervencija.

---

¹¹ RENOVERTY, <https://regea.org/projekt-renoverty/>

¹² JUSTEM - JUStice in Transition and EMpowerment against energy poverty, <https://www.irena-istra.hr/hr/podsietovi/irena/informacije-i-projekti/justem-justice-transition-and-empowerment-against-energy-poverty/>

Specifični ciljevi projekta:

- Uspostava lokalnih ureda za obnovu s ciljem povećanja energetske obnove primjenom postojećih rješenja.
- Povezivanje lokalnih dionika u procesu izrade planova energetske obnove kućanstava na razini općina u zemljama sudionicama.
- Obnova najmanje 500 energetske ranjivih kućanstava u 5 općina u državama sudionicama.
- Jačanje kapaciteta lokalnih stručnjaka, ustanova socijalne skrbi, civilnog sektora i drugih dionika za prepoznavanje i implementaciju mjera u borbi protiv energetske siromaštva.

Očekivani rezultati projekta:

- Izrada plana energetske obnove kućanstava za svaku od država sudionica, s ciljem smanjenja energetske siromaštva.
- Osnivanje 5 lokalnih ReHABITA ureda koji će se baviti borbom protiv energetske siromaštva i informiranjem javnosti o temama energetske obnove.
- Identifikacija ranjivog stanovništva u 5 općina u državama sudionicama, analiza razine energetske siromaštva te njihovo uključivanje u planove energetske obnove.
- Obnova najmanje 500 ranjivih kućanstava uz suradnju s lokalnim javnim tijelima, građevinskim i financijskim sektorom, te drugim dionicima.
- Izrada edukativnih materijala i organiziranje radionica za javnost i civilni sektor, s ciljem informiranja o smanjenju energetske potrošnje u kućanstvima i promoviranja projektnih ciljeva. Također, održavanje radionica za dionike u građevinskom sektoru, kako bi se osposobili za rad s ranjivim skupinama.
- Proširenje aktivnosti u dodatnim općinama u zemljama sudionicama i jačanje njihovih resursa za borbu protiv energetske siromaštva.

Uključene zemlje: Španjolska, Latvija, Bugarska, Rumunjska, Hrvatska

Geografski opseg: Lokalno

Proračun projekta: 1.851.537,46 eura

Trajanje projekta: 9/2023 – 8/2027¹³

---

¹³ LIFE ReHABITA – Addressing local energy poverty through the creation of energy renovation offices, <https://www.door.hr/project/life-rehabita/>

1. Priloga 1 – Projekti Horizon 2020

1.1. EmpowerMed – Spodbujanje žensk za ukrepanje proti energetske revščini v Sredozemlju

Na obalnih območjih sredozemskih državah se soočajo s posebnimi izzivi, povezanimi z energetske revščino, ki so vezana na toplotno udobjem domov. Stavbe na teh območjih so slabo izolirane, ogrevalni sistemi so redki ali neučinkoviti, hkrati pa so zaradi velike potrebe po hlajenju potrebne različne energetske storitve. Energetska revščina ne prizadene vseh skupin enako – ženske in gospodinjstva, ki jih sestavljajo izključno ženske, se s tem problemom srečujejo pogosteje. Hkrati pa imajo ženske ključno vlogo v pobudah za zmanjšanje energetske revščine.

Kljub vsem podatkom o negativnih vplivih energetske revščine na zdravje se zdravstveni delavci redko udeležujejo aktivnosti za preprečevanje tega problema. Glavni cilj projekta je prispevati k zmanjšanju energetske revščine v Sredozemlju z:

- izvajanjem ukrepov povečanja energetske učinkovitosti in uvajanje obnovljivih virov energije, posebej prilagojenih gospodinjstvom, ki jih prizadene energetska revščina, s poudarkom na ženskah in zdravju,
- evalvacijo učinkovitosti teh ukrepov, oblikovanje priporočil za politike,
- promoviranje politik, ki spodbujajo aktivnosti za boj proti energetske revščini na lokalni in evropski ravni.

Projekt se bo začel z vzpostavitvijo mreže lokalnih deležnikov v regijah, izbranih za pilotne aktivnosti. Sledil bo prenos znanja in izkušenj za krepitev zmogljivosti vseh vključenih pri izvajanju praktičnih ukrepov. Ključne aktivnosti so obiski gospodinjstev, z uporabo metode „naredi sam“ (do-it-yourself), spodbujanje manjših naložb ter organizacija delavnic o zdravju. Uspešnost izvedenih ukrepov bo ocenjena in analizirana z namenom oblikovanja priporočil za politike, ki bodo zagovarjane med ključnimi deležniki, s ciljem spodbujanja politik za boj proti energetske revščini. Rezultati in dosežki projekta bodo razširjeni med ciljne skupine, da se zagotovi čim širši vpliv na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni.

Sodelujoče države: Španija, Francija, Italija, Albanija, Hrvaška, Slovenija, Nemčija

Geografski obseg: nacionalni, regionalni, lokalni

Proračun projekta: 1.982.150,00 evrov

Trajanje projekta: 9/2019 – 8/2023¹⁴

1.2. ENPOR – Ukrepi za blažitev energetske revščine v zasebnem najemniškem sektorju

Projekt ENPOR si prizadeva povečati ozaveščenost o energetske ranljivosti v zasebnem najemnem sektorju s pomočjo analize in spremljanja vidikov energetske revščine znotraj tega sektorja. Prav tako želi opolnomočiti odločevalce, da bi bolje razumeli in ublažili energetske revščino z

---

¹⁴EmpowerMed, <https://www.door.hr/project/empowermed/>

prilagajanjem in preizkušanjem programov podpore energetske učinkovitosti, posebej prilagojenih izzivom v zasebnem najemnem sektorju.

V okviru projekta je predvidena prilagoditev in izvedba desetih politik v sedmih državah članicah EU, pri čemer se upoštevajo specifične potrebe zasebnega najemnega sektorja ter njihova povezava z dolgoročnimi cilji energetske in podnebne politik. Izbor politik temelji na njihovi pomembnosti za zmanjšanje energetske revščine do leta 2030 ter njihovi skladnosti z nacionalnimi energetske in podnebne načrti. Med kriterije izbora spadajo urbana lokacija, modeli upravljanja, finančne ureditve, načini oskrbe z energijo, energetska učinkovitost stanovanjskega fonda in stopnja politične vključenosti.

Projekt vključuje naslednje aktivnosti:

- Analiza politik: Poglobljena študija obstoječih politik za blažitev energetske revščine v zasebnem najemnem sektorju po vsej EU, izdelava informativnih listov in razvoj predlogov politik v sodelovanju s politiki znotraj skupin REACT, ki vključujejo ustrezne lokalne in nacionalne deležnike.
- Spremljanje energetske revščine: uporaba nadzorne plošče Energy Poverty Dashboard, spletnega orodja kartiranja in spremljanja energetske revščine na evropski ravni.
- Podpora politiki in širjenje smernic: Organiziranje dogodkov za lokalne, regionalne in nacionalne oblasti, energetske agencije, najemodajalce in najemnike, ki jih prizadene energetska revščina, z namenom spodbujanja prilagojenih politik in praks.

ENPOR izstopa kot primer uspešnega sodelovanja najemodajalcev in najemnikov pri reševanju problematike energetske revščine na ravni EU. Njegov cilj je narediti energetske revščine v najemnem sektorju vidno in merljivo ter podpreti razvoj in izvajanje prilagojenih politik za njeno zmanjšanje. Lokalne oblasti imajo ključno vlogo, saj zagotavljajo vpogled v specifične izzive svojih skupnosti in omogočajo implementacijo ciljno usmerjenih rešitev.

Sodelujoče države: Avstrija, Grčija, Hrvaška, Nizozemska, Italija, Estonija, Belgija, Nemčija, Združeno kraljestvo

Geografski obseg: nacionalni, regionalni, lokalni

Proračun projekta: 1.999.966,00 evrov

Trajanje projekta: 9/2020 – 9/2023¹⁵

1.3. CEES - Energetske skupnosti za energetske solidarnost

Skupnosti po vsej Evropi so razvile različne pristope skupnega ukrepanja v boju proti energetske revščini. Eden najučinkovitejših modelov so zadruga za obnovljivo energijo (RESCOOP), ki predstavljajo demokratično obliko energetske skupnosti. Skupine občanov se organizirajo z namenom doseganja energetske odpornosti, neodvisnosti ter trajnostne proizvodnje in uporabe energije.

---

¹⁵Reševanje energetske revščine z lokalnimi ukrepi – navdihujoči primeri iz vse Evrope, Energy Poverty Advisory Hub, 2021, https://energy-poverty.ec.europa.eu/system/files/2024-05/EPAH_inspiring%20cases%20from%20across%20Europe_report_HR.pdf

Splošni cilj projekta CEES je prepoznati, oceniti in izboljšati prakse energetske solidarnosti znotraj energetskih skupnosti, ki jih je mogoče replicirati. Spodbuditi želi širše sprejemanje teh praks v evropskih skupnostih z oblikovanjem nabora orodij in zagotavljanjem politične podpore.

Projekt bo:

- Omogočil sprejemanje sprememb vedenja in ukrepov za energetske učinkovitost v gospodinjstvih.
- Vzpostavil sheme finančne in nefinančne podpore za reševanje energetske revščine.
- Opolnomočil ključne skupnosti in organizacije za prepoznavanje, ocenjevanje in lajšanje energetske revščine.

Rezultati projekta:

- Vključitev več kot 19.000 energetske revnih gospodinjstev.
- Začetek investicije 2 milijona evrov v trajnostno energijo.
- Doseganje prihrankov preko 7,5 GWh na leto.

Ključni cilji projekta CEES vključujejo zbiranje dobrih praks iz skupnosti in njihovo pretvorbo v praktično orodje, izvedbo vsaj štirih pilotnih projektov za oceno učinkovitosti ter širjenje razvitega orodja v skupnostih po vsej EU, s posebnim poudarkom na skupnostih obnovljivih virov energije.

Sodelujoče države: Velika Britanija, Portugalska, Hrvaška, Francija, Belgija

Geografski obseg: regionalni in lokalni

Proračun projekta: 1.999.977,00 evrov

Trajanje projekta: 6/2021 – 8/2024¹⁶

1.4. SocialWatt - Boj proti energetske revščini v gospodinjstvih

Projekt SocialWatt je namenjen podpori državam članicam EU pri razvoju, preizkušanju in uporabi inovativnih programov za zmanjšanje energetske revščine po vsej Evropi. Projekt razvija orodja, ki komunalnim podjetjem in energetskim dobaviteljem pomagajo pri sprejemanju podatkovno podprtih odločitev za doseganje energetske in ekonomske učinkovitosti. Orodja omogočajo prepoznavanje energetske revščine med odjemalci, načrtovanje in izvajanje ukrepov za njeno zmanjšanje ter spremljanje učinkov teh ukrepov.¹⁷

Projekt zajema štiri ključne cilje:

5. Razvoj inovativnih programov za zmanjševanje energetske revščine
  - Preko orodja *SocialWatt Plan* projekt podpira energetska podjetja po vsej Evropi pri prepoznavanju in ustvarjanju prilagojenih programov za zmanjšanje energetske revščine.
6. Krepitev zmogljivosti ključnih deležnikov
  - S spodbujanjem sodelovanja in izmenjave znanja projekt krepi zmogljivosti javnih služb, dobaviteljev energije in socialnih služb za spodbujanje naložb v energetske

¹⁶CEES – Energijski skupnosti za energetske solidarnost, <https://energy-poverty.ec.europa.eu/discover-community/epah-atlas/cees-community-energy-energy-solidarity>

¹⁷SocialWatt, <https://www.hep.hr/esco/energetske-usluge-1831/eu-projekti/socialwatt/3026>

učinkovitost in obnovljive vire energije ter za razvoj programov za zmanjševanje energetske revščine.

7. Izvajanje inovativnih programov
  - Komunalna podjetja in dobavitelji energije, vključeni v projekt, izvajajo inovativne programe za zmanjševanje energetske revščine v praksi.
8. Diseminacija rezultatov in politična priporočila
  - Projekt zagotavlja širjenje rezultatov in orodij, da bi se ti uporabljali v širšem evropskem kontekstu, skupaj s priporočili za politike, ki podpirajo dolgoročni boj proti energetske revščini.

SocialWatt predstavlja korak k sistematičnemu in trajnostnemu pristopu reševanja energetske revščine, vključevanju tehnoloških rešitev, medsektorskemu sodelovanju in prilagojenim programom glede na potrebe različnih evropskih skupnosti.

Sodelujoče države: Hrvaška (HEP ESCO), Francija, Grčija, Irska, Italija, Latvija, Romunija, Španija

Geografski obseg: mednarodno

Proračun projekta: 1.998.297,00 evrov

Trajanje projekta: 9/2019 – 3/2023¹⁸

1.5. SUPER-i - JZP Financiranje energetskih naložb v socialna stanovanja

Projekt SUPER-i želi spodbuditi bistvene naložbe v energetske učinkovitost v sektorju socialnih stanovanj. Z vzpostavitvijo neposrednega dialoga med finančnimi institucijami, zasebnimi investitorji, upravniki socialnih stanovanj in ponudniki energetskih storitev (ESCO), projekt omogoča boljše financiranje energetskih obnov. Poleg povečanja energetske učinkovitosti spodbuja tudi večjo uporabo obnovljivih virov energije v socialnih stanovanjih po Evropi.¹⁹

Pilotni projekti v okviru SUPER-i vključujejo:

4. Italija (Trst)
  - V tržaški luki bosta dva stanovanjska kompleksa obnovljena ter izpolnjevala sodobne standarde energetske učinkovitosti. Poleg obnove stavb projekt vključuje tudi ureditev okoliških zelenih površin, s čimer se prispeva k trajnosti in kakovosti življenja prebivalcev.
5. Danska (severna in osrednja regija)
  - V različnih območjih socialnih stanovanj poteka obnova na 17 objektih. Predlagane investicije vključujejo zamenjavo oken z visoko učinkovito trojno zasteklitvijo, skupaj z dodatnimi ukrepi, kot je izboljšava izolacije sten, streh in cevovodov. Povprečna vrednost investicije je okoli 10.000 evrov na stanovanje.
6. Slovenija (Trbovlje)
  - Projekt vključuje štirinadstropno stavbo s 26 stanovanji, zgrajeno leta 2005. Glede na že tako visoke standarde obnova ne bo vključevala menjave oken, temveč se bo

¹⁸SocialWatt, <https://energy-poverty.ec.europa.eu/discover-community/epah-atlas/socialwatt>.

¹⁹SUPER-i - financiranje javno-zasebnega partnerstva za naložbe v energetske učinkovitost v socialnih stanovanjih, <https://energy-poverty.ec.europa.eu/discover-community/epah-atlas/super-i-ppp-financing-energy-efficiency-investments-social-housing>

osredotočila na izboljšavo ogrevalnega sistema ter dodatno izolacijo streh in zunanjih sten za večjo energetske učinkovitost.

SUPER-i predstavlja model trajnostne obnove socialnih stanovanj s sodelovanjem javnega in zasebnega sektorja ter inovativnimi finančnimi mehanizmi. Pilotni projekti služijo kot primeri dobre prakse za širšo uporabo po vsej Evropi.

Sodelujoče države: Slovenija, Italija, Danska

Geografski obseg: regionalni in lokalni

Proračun projekta: 1.497.820,00 evrov

Trajanje projekta: 9/2021 – 8/2024²⁰

1.6. CLEAR-X –Potrošniki so vodilni pri odzivu na energetske cilje EU, eXpansion

Projekt CLEAR-X je namenjen spodbujanju naložb gospodinjstev v obnovljive vire energije (OVE) in ukrepe za povečanje energetske učinkovitosti. Potrošnikom želi zagotoviti verodostojne informacije o tehnologijah OVE in prihrankih energije ter jih vključiti v skupinske naložbene pobude, hkrati pa se zavzema za ugodnejši zakonodajni okvir za obnovljive vire energije.

Ključni cilji in pričakovani rezultati projekta:

- Aktivno vključevanje 38.000 potrošnikov s kolektivnimi naložbenimi kampanjami v šestih državah.
- Naprava OVE v skupni vrednosti dobrih 27 milijonov evrov.
- Dodatna proizvodnja 40 GWh obnovljive energije in prihranek 2,15 GWh primarne energije v času trajanja projekta.
- Informiranje večjega števila odjemalcev o prednostih naložb v energetske učinkovitost in OVE, ki naj bi spodbudilo 17.000 odjemalcev h konkretnim dejanjem za varčevanje z energijo.

CLEAR-X predstavlja pomemben prispevek k povečanju ozaveščenosti o pomenu obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti. Potrošnikom omogoča dostop do ugodnejših pogojev do naložb ter prispeva k zmanjšanju porabe energije v gospodinjstvih po vsej Evropi.

Sodelujoče države: Bolgarija, Ciper, Litva, Severna Makedonija, Slovaška, Slovenija

Geografski obseg: regionalni in lokalni

Proračun projekta: 1.999.750,00 evrov

Trajanje projekta: 1/2021 – 12/2024²¹

²⁰SUPER-i, <https://super-i-supershine.eu/super-i/pilots/>

²¹Potrošniki so vodilni pri odzivu na energetske cilje EU, eXpansion (CLEAR-X), <https://energy-poverty.ec.europa.eu/node/217647>

2. Priloga 2 Projekti LIFE – prehod na čisto energijo

2.1. CEESEN-BENDER – Intervencije za zmanjšanje energetske revščine in prenovo večstanovanjskih stavb

Projekt CEESEN-BENDER želi spodbuditi inovativne pristope, metode in tehnike doseganja okoljskih in podnebnih ciljev Evropske unije s posebnim poudarkom na energetske prenovi večstanovanjskih stavb.

Cilj projekta je zagotoviti podporo lastnikom in najemnikom večstanovanjskih stavb s prepoznavanjem ovir pri energetske prenovi in razvojem sistema podpore, ki vključuje etažne lastnike, njihova društva in upravnike stavb. Ključna komponenta projekta je vključevanje relevantnih deležnikov in možnih virov financiranja za pospešitev procesov obnove.

Cilji projekta so:

- Analiza lastniške strukture in fizičnih karakteristik stavb za boljše razumevanje ovir pri izvedbi energetske prenovе.
- Identifikacija pravnih, finančnih in administrativnih ovir za obnovo.
- Razvoj metod in orodij za reševanje energetske revščine.
- Razvoj načrtov prenovе, namenjenih zmanjšanju emisij, energetske učinkovitosti in izboljšanju kakovosti življenja prebivalcev.
- Specifikacija tehničnih podrobnosti prenovе.
- Vzpostavitev podpornega sistema za pospešitev procesa prenovе s sodelovanjem lokalnih oblasti in upravnikov stavb.

V okviru projekta bo razvitih pet načrtov za pilotna območja in najmanj 30 podrobnih načrtov obnove za 1500 gospodinjstev. Prav tako se med projektom pričakuje prihranek primarne energije v višini 14.820 GWh in dodatnih 20.329 GWh v petih letih po zaključku. Emisije CO₂ bi se med projektom zmanjšale za 3,26 tCO₂ in v petih letih za 4,472 tCO₂. V času izvajanja projekta bodo etažnim lastnikom in upravnikom stavb na voljo delavnice, izmenjava dobrih praks ter podporni sistemi, ki zagotavljajo učinkovito izvajanje ukrepov energetske prenovе.

Sodelujoče države: Hrvaška, Slovenija, Estonija, Poljska, Romunija,

Geografski obseg: regionalni in lokalni

Pračun projekta: 1.848.960,00 evrov

Trajanje projekta: 9/2023 – 8/2026²²

2.2. CLEAR-HP – Potrošniki imajo vodilno vlogo pri uresničevanju energetske ambicije EU z uporabo toplotnih črpalk

Projekt CLEAR-HP želi potrošnikom olajšati dostop do toplotnih črpalk, jih voditi skozi proces nakupa ter odstraniti finančne in regulatorne ovire. Projektno partnerstvo vključuje neodvisne potrošniške organizacije, ki jih vodi Evropska potrošniška organizacija (BEUC), ob podpori

²²Projekt CEESEN-BENDER – Intervencije za zmanjšanje energetske revščine in prenovе večstanovanjskih stavb, <https://www.menea.hr/projekti/projekt-ceesen-bender-intervencije-za-ublazavanje-energetskog-siromastva-povezane-s-izgradnjum-u-ranjivim-cetvrtima/>

Organizacije za mednarodno testiranje in potrošniške raziskave (ICRT) in Evropskega združenja proizvajalcev toplotnih črpalk (EHPA). Cilj je ozavestiti potrošnike ter jim omogočiti ključno vlogo pri energetskega prehodu, izboljšati energetske učinkovitost in udobje v domovih ter znižati stroške energije.

Glavne aktivnosti projekta:

- Informiranje potrošnikov o razpoložljivosti, kakovosti in primernosti toplotnih črpalk za njihove dome.
- Analiza možnosti financiranja ter sodelovanja z nacionalnimi organi za odpravo ovir za dostop do teh tehnologij.
- Razvijanje partnerstev z dobavitelji in monterji na nacionalni in evropski ravni.
- Skupinske naložbe, ki združujejo nakup in montažo, zagotavljajo kakovost izdelkov, poenostavitev procesov in stalno podporo strankam.
- Izobraževanje inštalaterjev o ključnih informacijah, ki jih potrošnik potrebuje pri izbiri in nakupu toplotne črpalke.
- Ozaveščanje o prednostih toplotnih črpalk pred tradicionalnimi tehnologijami za spodbujanje novih investicij in povečanje interesa.

Pričakuje se, da bo v projektu sodelovalo najmanj 43.000 potrošnikov v kampanjah skupinskih naložb v sedmih državah ter, da bo spodbudil za 3,5 milijona evrov naložb v tehnologije obnovljivih virov energije v času trajanja projekta. Predvideni prihranki primarne energije so v višini 2 GWh in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 639 ton CO₂.

CLEAR-HP predstavlja pomemben korak k energetskega prehodu, saj potrošnikom omogoča aktivno sodelovanje pri ustvarjanju energetske učinkovitejših in okolju prijaznejših domov.

Sodelujoče države: Belgija, Bolgarija, Italija, Portugalska, Slovaška, Slovenija, Španija

Geografski obseg: regionalni in lokalni

Proračun projekta: 1.998.317,00 evrov

Trajanje projekta: 9/2023 – 6/2026²³

2.3. RENOVERTY – Načrti za prenavo domov za odpravo energetske revščine v ranljivih podeželskih okrožjih v Evropi

Projekt RENOVERTY je usmerjen k izboljšanju energetske učinkovitosti v gospodinskih stavbah, ki jih prizadene energetska revščina v srednji, jugovzhodni in južni Evropi. Projekt se osredotoča na podeželska in primestna območja, kjer se bodo energetske prenovne izvajale s finančno vzdržnim in socialno pravičnim pristopom.

Glavni cilj projekta RENOVERTY je zagotoviti rešitve in vire, ki bodo lokalnim in regionalnim deležnikom omogočili učinkovito implementacijo smernic za energetske prenavo podeželja in primestnih območij. Na podlagi opravljenih analiz bo projekt razvil model, ki bo omogočil uporabo in implementacijo teh smernic v širši EU. V strateškem smislu bo prispeval k zmanjšanju

---

²³CLEAR-HP – potrošniki imajo vodilno vlogo pri uresničevanju energetske ciljev EU z uporabo toplotnih črpalk, <https://www.zps.si/projekti/clear-hp-potrosniki-vodilni-na-poti-uresnicevanja-energetskih-ambicij-eu-z-uporabo-toplotnih-crpank-1431>

logističnih, finančnih, administrativnih in pravnih ovir, ki tradicionalno spremljajo procese energetske prenov.

Prav tako bo zagotovil, da energetska obnova upošteva socialno dimenzijo, vključno z varnostjo in udobjem bivanja ter izboljšanjem dostopnosti, z namenom izboljšanja kakovosti življenja ranljivih gospodinjstev. V času izvajanja projekta bodo smernice oblikovane in preizkušene v sedmih pilotnih območjih v Hrvaški, Estoniji, Madžarski, Sloveniji, Italiji, Portugalskem in v Španiji.

Cilji projekta RENOVERTY:

- Spodbujanje energetske obnove na ranljivih območjih:
  - Razvoj individualiziranih smernic glede na lokalne značilnosti v sodelovanju z več kot 20 lokalnimi deležniki.
  - Aktivacija lokalnih akcijskih skupin (LAS), ki bodo zagotavljale podporo v posamezni regiji.
- Razvoj prilagodljivega modela:
  - Zagotavljanje celovitega pristopa, ki omogoča replikacijo rezultatov in uporabo smernic tudi po zaključku projekta.
- Opolnomočenje ključnih deležnikov:
  - Identifikacija ovir ter vključevanje javnega in zasebnega sektorja skozi aktivnosti sodelovanja.
  - Razvoj orodij in sredstev za uspešno izvedbo energetske prenov.

Projekt bo s sodelovanjem z lokalnimi deležniki in zagotavljanjem prilagojenih rešitev za posamezne regije prispeval k energetske prenovi gospodinjstev na ranljivih območjih, zmanjšanju energetske revščine in dvigu kakovosti življenja. Smernice in orodja, razvita v okviru projekta, bodo omogočila nadaljevanje energetske tranzicije tudi po koncu projekta RENOVERTY.

Sodelujoče države: Hrvaška, Estonija, Madžarska, Slovenija, Italija, Portugalska in Španija

Geografski obseg: regionalni in lokalni

Proračun projekta: 1.925.744,00 evrov

Trajanje projekta: 11/2022 – 10/2025²⁴

2.4. JUSTEM - Pravičen prehod in krepitev moči proti energetske revščini

Cilj projekta je izboljšati regionalne strukture in aktivno vključiti državljane v razvoj regionalnih energetske in podnebne načrte, da bi olajšali tranzicijo za skoraj milijon ljudi, ki živijo v energetske revščini ter približno 300 tisoč delovnih mest, povezanih s premogom ali ogljično intenzivnimi industrijami. Glede na izzive je krovni cilj projekta JUSTEM okrepiti regionalne strukture in prilagoditi energetske in podnebne načrte potrebam posameznih regij. Projekt prav tako skuša olajšati razvoj politik, zlasti načrtovanje pravičnega prehoda ter povečati uporabo trajnostnih energetske rešitev. Poudariti želi številne prednosti prehoda na trajnostne energetske sisteme.

---

²⁴RENOVERTY, <https://regea.org/projekt-renoverty/>

Aktivnosti projekta JUSTEM:

- Implementacija orodij in aktivnosti v pilotnih državah, ki bodo krepile zmogljivosti občanov in omogočale njihovo vključevanje v energetske načrtovanje.
- Ocena in ustrezen pristop k reševanju problematike energetske revščine v regijah.
- Usmerjanje razvoja niza projektov, pripravljenih za financiranje prek mehanizma pravičnega prehoda (JTM) in drugih virov financiranja, s pristopom od spodaj navzgor.
- Širitev in replikacija razvitih projektov v druge regije, ki se prav tako soočajo s podobnimi izzivi kot pilotne regije.

Sodelujoče države: Poljska, Romunija, Španija, Bolgarija, Grčija, Hrvaška

Geografski obseg: regionalni

Proračun projekta: 1.048.823,00 evrov

Trajanje projekta: 11/2022 – 4/2025²⁵

2.5. LIFE ReHABITA – Reševanje lokalne energetske revščine z ustanovitvijo pisarn za energetske obnovo

Glavni cilj projekta LIFE ReHABITA je zmanjšati energetske revščine s celovito energetsko prenovo energetsko neučinkovitih gospodinjstev ranljivih skupin na pilotnih območjih petih sodelujočih držav. Projekt temelji na celovitem pristopu boja proti energetske revščini na lokalni ravni s sanacijo energetsko ogroženih gospodinjstev, informiranjem lokalnih deležnikov in izvajanju ukrepov, ki povečujejo učinkovitost posegov.

Posebni cilji projekta:

- Vzpostavitev lokalnih prenovitvenih pisarn z namenom povečanja energetske prenove z uporabo obstoječih rešitev.
- Povezovanje lokalnih deležnikov v procesu razvoja načrtov energetske prenove gospodinjstev na občinski ravni, v sodelujočih državah.
- Prenova najmanj 500 energetsko ranljivih gospodinjstev v 5 občinah sodelujočih držav.
- Krepitev usposobljenosti domačih strokovnjakov, socialnovarstvenih zavodov, civilnega sektorja in drugih deležnikov za prepoznavanje in izvajanje ukrepov za boj proti energetske revščini.

Pričakovani rezultati projekta:

- Izdelava načrta energetske prenove gospodinjstev za vsako od sodelujočih držav, s ciljem zmanjšanja energetske revščine.
- Vzpostavitev 5 lokalnih pisarn ReHABITA, ki se bodo ukvarjale z bojem proti energetske revščini in informiranjem javnosti o temah energetske prenove.
- Identifikacija ranljivega prebivalstva v 5 občinah sodelujočih držav, analiza stopnje energetske revščine in njihova vključitev v načrte energetske prenove.

---

²⁵JUSTEM - JUSTice in Transition and EMpowerment against energy poverty, <https://www.irena-istra.hr/hr/podsietovi/irena/informacije-i-projekti/justem-pravičnost-prehod-in-opolnomočenje-proti-energijski-revščini/>

I-PRODER

- Obnova najmanj 500 ranljivih gospodinjstev v sodelovanju z lokalnimi organi, gradbenim in finančnim sektorjem ter drugimi deležniki.
- Priprava izobraževalnih gradiv ter organizacija delavnic za javnost in civilni sektor, z namenom informiranja o zmanjševanju porabe energije v gospodinjstvih in promocije ciljev projekta. Izvedba delavnic za deležnike v gradbenem sektorju, da se jih usposobi za delo z ranljivimi skupinami.
- Razširitev dejavnosti na dodatne občine v sodelujočih državah in krepitev njihovih virov za boj proti energetske revščini.

Sodelujoče države: Španija, Latvija, Bolgarija, Romunija, Hrvaška

Geografski obseg: lokalno

Proračun projekta: 1.851.537,46 evrov

Trajanje projekta: 9/2023 – 8/2027²⁶

---

²⁶LIFE ReHABITA – Reševanje lokalne energetske revščine z ustanovitvijo pisarn za energetske preno, <https://www.door.hr/project/life-rehabita/>